

16.08.2020
כ"ו באב תש"פ

מספר מפעל: 53685
מספר מפגע: 20457062

בדואר רשום + בדוא"ל

לידי:

1. מר ערן חימוביץ' - מנכ"ל
תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ
הסדנאות 3, ת.ד. 2121
הרצליה 4672800
2. תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ
הסדנאות 3, ת.ד. 2121
הרצליה 4672800

א.נ.,

הנדון: התראה והזמנה להשמעת טענות לפני החלטה על נקיטה בצעדי אכיפה בגין חשד להפרת הוראות לתחזוקת מכלי אחסון נפט גולמי בחוות המכלים שבקריית חיים והכל תוך גרימת סיכון סביבתי וגרימת מפגעי ריח חזקים, בלתי סבירים ומתמשכים לתושבי קריית חיים ולשוהים בסביבת חוות המכלים.

1. הריני מוסר לך וחברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ (להלן: החברה או תש"ן) ולנושאי משרה בה, בזאת **התראה** מכח סעיף 14(א) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח - 1968 (להלן: חוק רישוי עסקים), על עיסוק בעסק טעון רישוי בניגוד לתנאי הרישיון, באופן היוצר חשש משמעותי לפגיעה בציבור וכן לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.
2. בתוקף סמכותי לפי סעיף 15(ד) לחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993 (להלן: חוק החומרים המסוכנים), הריני מוסר לך **התראה** על הפרת תנאים לעניין עיסוק ברעלים שנקבעו בהיתר הרעלים וגרימת סיכון סביבתי עקב כך.
3. בתוקף סמכותי לפי סעיף 11(ג) לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א - 1961 (להלן: חוק מניעת מפגעים), הריני מוסר לך **התראה** על גרימת ריח חזק ובלתי סביר (ריח אופייני לדלק) לתושבים בשכונת קריית חיים בחיפה ממקורות פליטה לא מוקדדים בחוות המכלים.
4. עפ"י סעיף 4 לחוק רישוי עסקים, לא יעסוק אדם בעסק טעון רישוי אלא אם יש בידו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו.
5. לפי סעיף 3 לחוק החומרים המסוכנים, הממונה רשאי לבטל, בכל עת, היתר רעלים, על מנת להגן על הסביבה או על בריאות הציבור לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות להשמיע את טענותיו.

6. לפי סעיף 3 לחוק למניעת מפגעים, לא יגרום אדם לריח חזק או בלתי סביר, מכל מקור שהוא, אם הוא מפריע, או עשוי להפריע, לאדם המצוי בקרבת מקום או לעוברים ושבים. לפי סעיף 9 לאותו חוק כל רישיון על פי חוק רישוי עסקים, יראוהו כאילו הוא מותנה בקיום הוראות חוק זה.
7. תש"ן מפעילה תחת רישיון עסק ותנאים ברישיון לרבות תנאים נוספים שנמסרו ע"י נותן האישור במשרדי לחברה בתאריך 13.12.2010, אתר לאחסון נפט גולמי בקריית חיים שבו על פי הידוע למשרד נמצאים בפעולה נכון להיום 14 מכלי אחסון גדולים של נפט גולמי ושני מכלי ניקוזים של מכלי אחסון הנפט (להלן: חוות המכלים). חוות המכלים ממוקמת סמוך לרצפטורים ציבוריים (מרכז מסחרי "הום סנטר") ושכונת מגורים קריית חיים מערבית.
- 7.1 סעיף 5.2.1.1 לתנאים קובע כי בהתאם להוראות התחזוקה והתפעול של המכלים כפי שנקבעו בתנאים הנוספים ברישיון העסק, על תש"ן לבצע בדיקה לתקינות חיצונית ללא השבתה (בדיקת In Service) (להלן: בדיקת IS) של המכלים אחת ל - 5 שנים.
- 7.2 סעיף 5.2.1.2 קובע כי בדיקת תקינות מלאה בהשבתה (Out Of Service) (להלן: בדיקת OOS) למכלים תבוצע אחת לתקופה על פי תקנים הנדסיים מקובלים - תקן API 653 או תקן שווה ערך.
- 7.3 סעיף 5.2.1.4 מורה לתש"ן לבצע פעולות נדרשות לתחזוקת המכלים בהתאם לממצאי הבדיקות.
- 7.4 סעיף 10.5.2.4 קובע לעניין דיווח שנתי שהוא יכלול דוח סטאטוס בדיקת מכלים לגבי המכלים שנבדקו במהלך השנה שחלפה, שיכלול: נתונים כללים על כל מכל (סוג, נפח), שם החומר המאוחסן בו, מתי נבדק בפעם האחרונה בדיקה תקינות חיצונית ללא השבתה ומתי נבדק בפעם האחרונה בדיקת תקינות בהשבתה מלאה, ממצאי הבדיקות, הפעולות שבוצעו בעקבות ממצאי הבדיקות, וכן לוח זמנים לבדיקות עתידיות של כלל מכלי העסק.
8. על פי תקן API 653 (סעיף 6.4.2), מרווח הזמן בין שתי בדיקות תקינות מלאה של מכלי אחסון נפט נקבע על פי שיעורי קורוזיה בבדיקות הקודמות או על פי הנסיון עם המכלים הדומים, ובכל מקרה לא יעלה על 20 שנים. במידה ואין נתונים על מצב הקורוזיה וממצאי הבדיקה הקודמת, מרווח הזמן עד הבדיקה הבאה לא יעלה על 10 שנים.
9. בהיתר רעלים (היתר מספר 40321 בתוקף מיום 23.12.2019 עד 19.01.2021) שניתן לחברה (להלן: היתר הרעלים) נקבעו מספר דרישות לגבי תחזוקת מכלי אחסון, לרבות:
- 9.1 סעיף 12 לתנאים קובע כי העסק לא יפלוט לסביבה רעלים לרבות לאוויר באופן שאינו עומד בדרישות החקיקה והתקינה, בין היתר חוק רישוי עסקים, ורישיונות שהוצאו מכוחו. לפי סעיף 13(א) להיתר הרעלים העסק יפעל בהתאם לתקנים ישראלים רשמיים, ככל שקיימים תקנים כאמור הרלבנטיים לעיסוקו, לרבות לעניין כלי קיבול, תפעול, תחזוקה ובטיחות המפעל (ההדגשה לא במקור).
- נפט גולמי הוא רעל לפי פריט 164 לתוספת השנייה לחוק החומרים המסוכנים.

9.2 סעיף 13 (ד) לתנאים בהיתר רעלים קובע כי העסק יפעל על פי נהלי תפעול ותחזוקה להבטחת תקינות הציוד ויפעל על פיהם, לרבות לגבי: צנרת, מאצרות, משאבות, שסתומים, גלאים, אמצעי התרעה, ציוד לטיפול בתקלות, אמצעי בטיחות וציוד מגן. נהלים אלה יקבעו את אופן התפעול והתחזוקה כך שימנעו פגיעה בסביבה ובבריאות הציבור.

9.3 סעיף 14 (ג) לתנאים בהיתר רעלים קובע כי רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו באריזות סגורות ותקינות שאינן דולפות, סדוקות, חלודות או מנופחות.

תחזוקת מכלים:

10. עפ"י רישומי המשרד, מבין 16 המכלים הפעילים בחוות המכלים קיימים לפחות 4 מכלים (מכלים 94, 95, 130 ומיכל 140) שאמורים היו לעבור בדיקת תקינות מלאה בהשבתה בהתאם לתנאים ברישיון העסק לפני זמן רב. בתאריך 24.09.2019 פנתה החברה למשרד בבקשה לדחיית מועד ביצוע בדיקת ה-OOS למיכלים 94, 95 ו-140. בתאריך 06.05.2020 ניתן לגבי מיכל 140 אישור מיוחד הדוחה את מועד השבתתו וביצוע בדיקת תקינות מלאה באותו מיכל עד סוף חודש ינואר 2021. לא ניתן אישור כאמור גם לגבי מיכלים 94 ו-95.

מיכל 94: 10.1

עפ"י הידוע למשרדנו למיכל מספר 94 נערכה בדיקת תקינות חיצונית ללא השבתה בפעם האחרונה בתאריך 22.09.2015 ובדיקת תקינות מלאה בהשבתה בשנת 1994. בדיקת התקינות החיצונית מספטמבר 2015 העלתה ליקויים בעיקר ליקויי קורוזיה. בהתאם לתנאי הרישיון, מיכל זה אמור לעבור בדיקת תקינות מלאה בהשבתה לכל המאוחר עד 2014, נכון להיום ולמרות חלוף קרוב ל-6 שנים, מאז המועד הקובע המאוחר, המיכל טרם נבדק בדיקה מלאה בהשבתה. למשרדנו לא הועברה תעודת בדיקה OOS עבור המיכל, ולא תעודת בדיקה מלאה IS.

מיכל 95: 10.2

עפ"י הידוע למשרדנו בדיקת תקינות חיצונית ללא השבתה למיכל זה נערכה בפעם האחרונה בחודש אוקטובר 2017, ובדיקת תקינות מלאה בהשבתה בשנת 1991. בתקציר מנהלים של דו"ח בדיקת ה-IS שתש"ן העבירה למשרד נכתבו הדברים הבאים **"יש להשבית את המיכל בהקדם האפשרי לצורך בדיקות יסודיות פנימיות בכדי לוודא את תאימותו של המיכל לכל הקריטריונים של תקן 653 מבחינת כשירותו וכושר האחסון שלו להמשך פעילות"**. צוין עוד כי "יש לבצע את כל ההמלצות המתוארות בעמודים 3 ו-4 לדו"ח. המשרד דרש להעביר אליו את דו"ח הבדיקה במלואו, דרישת המשרד לא נענתה.

בהתאם לתנאי הרישיון, מיכל זה אמור לעבור בדיקת תקינות מלאה בהשבתה לכל המאוחר עד שנת 2011, נכון להיום ולמרות חלוף קרוב ל-9 שנים המיכל טרם נבדק בדיקה מלאה בהשבתה. למשרדנו לא הועבר תעודת בדיקה OOS עבור המכל, ולא תעודת בדיקה מלאה IS.

10.3 מיכל 130:

עפ"י הידוע למשרדנו בדיקת תקינות חיצונית ללא השבתה למיכל זה נערכה בפעם האחרונה בחודש יולי 2019, ואילו בדיקת תקינות מלאה בהשבתה בשנת 2000. דו"ח בדיקת תקינות חיצונית מ-2019 קבע כי קיימת קורוזיה בדופן המיכל בריתוכים וב-CHIME. עוד נקבע בדו"ח הבדיקה כי קיימת קורוזיה והתנפחויות בפלטות הגג, בריתוכים, בסולם ובמשטח ההליכה במרפסת. בסיכום הדו"ח נדרשה תש"ן לתקן את הקורוזיה שבפלטות הגג, בדופן המיכל וב-CHIME. מועדי בדיקת מיכל 130 בהשבתה נדחה מספר פעמים:

- א. חברת תש"ן העבירה למשרד "סטטוס מכלים טרמינל קריית חיים" (מסמך מיום ה-6.01.2019) לפיו תוכננה בדיקת OOS למיכל 130 ביולי 2020.
- ב. בחודש אפריל 2019 העבירה החברה "סטטוס מכלים מתקני צפון" בצירוף "תוכנית רב שנתית" ובו נכתב כי מועד הבדיקה 2020.
- ג. בהתאם לתנאי הרישיון, מיכל זה אמור לעבור בדיקת תקינות מלאה בהשבתה לכל המאוחר עד שנת 2020, אך כל טרם עבר בדיקה מלאה בהשבתה. כלל לא הועברה תעודת בדיקה OOS עבור המכל, לא הועברה תעודת בדיקה מלאה IS עבור המכל.

11. מהמקובץ לעיל עולה כי מכלים 94 ו-95 לא עברו בדיקת תקינות מלאה כפי שנדרש. בשים לב למסקנות העולות מהבדיקות החיצוניות לא בהשבתה של המיכלים 94 ו-95 מחודש ספטמבר 2015 ומחודש אוקטובר 2017 (בהתאמה), המשך הפעלתם גורמת לסיכון סביבתי ובריאותי בלתי סביר. לגבי מיכל 130 - כפי שיפורט בהמשך, המיכל אינו אטום, דליפות של אדים תועדו לאחרונה מגג המיכל. בשים לב לממצאים החמורים שנקבעו בדו"ח בדיקה חיצונית ללא השבתה שנערך שנה קודם לכן (יולי 2019) גם מיכל זה מהווה סכנה סביבתית ובריאותית בלתי סבירה שאין להוסיף ולעשות בו שימוש לפני בדיקת תקינות מלאה. למשרדנו לא הועבר תעודת בדיקת OOS עבור המכל, ולא תעודת בדיקה מלאה IS.

תלונות על ריחות:

12. מתחילת השנה הנוכחית מתקבלות במשרדי ובמוקד הסביבה ובמשרדי איגוד ערים לאיכות הסביבה תלונות רבות של תושבים המתגוררים בקריית חיים סמוך לחוות המכלים על מפגעי ריח קשים אופייניים לדלק שמקורם בחוות המכלים. תלונות אלה מעידות על מפגע מתמשך ופוגע באיכות חייהם ואף בבריאותם.

13. בהתאם לנוהל הגדרת מפגעי ריח של המשרד להגנת הסביבה, ריח חזק או בלתי סביר מתקיים בין היתר לפי שלוש תלונות על ריח מגורמים שונים באותו אזור שהתקבלו במשרד להגנת הסביבה במשך 24 שעות או לפחות עשר תלונות כאמור שהתקבלו במשרד במשך 30 יום אשר דיווחו על מפגע ריח בעוצמת

תחושה בדרגה 4 ומעלה שהוא ריח חזק. כמו כן, דיווח בעל תפקיד שהוא עובד המשרד או איגוד ערים שעבר הכשרה באמצעות טופס דיווח על מפגע ריח המתעד מפגע ריח בעוצמת תחושה בדרגה 4 ומעלה.

14. מספר התלונות המדווחות טלפונית למוקד הסביבה ע"י תושבי קריית חיים בנושא מפגעי ריח אופייניים לדלק מתחילת השנה הוא גדול. לאחרונה (מתחילת השנה עד חודש אוגוסט) חלה עליה משמעותית בפניות של תושבים המדווחים על מפגעי ריח קשים המלווים בתסמינים בריאותיים, כגון כאבי ראש. כך למשל, בחודש ינואר השנה התקבלו במוקד הסביבה 13 תלונות של תושבים המתגוררים בקריית חיים על מפגע ריח חזק אופייני לדלק שמקורו בחוות המכלים, כאשר ביום ה-29.01.2020 התקבלו 3 תלונות כאמור. בחודש פברואר לבדו התקבלו במוקד הסביבה 23 תלונות כאמור. פעמיים בחודש זה בתאריכים 04.02 ו-12.02 התקבלו ארבע ושלוש תלונות ביום (בהתאמה), מספר התלונות בחודשים מרץ-יולי היה נמוך יחסית ונע בין 2-6 תלונות, אולם במחצית הראשונה של חודש אוגוסט התקבלו עד כה (נכון לתאריך 13.08.2020) במוקד הסביבה כ-30 תלונות כאמור כאשר בתאריכים 07.08, 08.08, 09.08 ו-10.08 התקבלו 3 תלונות או יותר בכל יום.

15. גם בעלי תפקיד מהמשרד להגנת הסביבה ומאיגוד ערים לאיכות הסביבה שהוזעקו לשכונת קריית חיים מעת לעת עקב תלונות של תושבים על ריחות דלק, הרגישו ריחות אופייניים לדלק, עוצמת הריחות בחלק מהסיוורים כפי שתועדו ע"י בעלי תפקיד הייתה בדרגה 4-5, אשר על פי הגדרת נוהל מפגעי ריח מלמדת על קיומו של מפגע ריח חזק ובלתי סביר

מצ"ב 3 דיווחים של בעלי תפקיד ששהו בשכונת קריית חיים במועדים שונים ותיעדו את מפגעי הריח במרחב הציבורי.

16. בתאריך 10.06.2020 התקיימה פגישת עבודה עם נציגי תש"ן בנושא ריחות הדלקים המורגשים בסביבת האתר ולאחריה נערך סיור בחוות המכלים. בישיבה עדכנו נציגי החברה את המשתתפים כי הם מתמודדים עם תלונות רבות של תושבים ועורכים סיורים שוטפים בתוך חוות המכלים ומחוצה לה. בסיור שנערך לאחר הישיבה הורגשו מטרדי ריח חזקים מאזור בית משאבות לצנרת כיבוי אש סמוך למיכל מספר 135, כמו כן, הורגשו ריחות של דלק וגופרית באזור צנרת כיבוי אש הסמוכה לתעלת ניקוז וגדר המתחם סמוך למרכז המסחרי (קשת טעמים).

מצ"ב סיכום פגישת עבודה וסיור בטרמינל קרית חיים מתאריך 10.06.2020.

17. בתאריך 09.07.2020 נערך ע"י גורמי הפיקוח במשרדי יחד עם גורמי הפיקוח באיגוד ערים חיפה סיור במכלים 127 ו-130 בחוות המכלים שמשמשים לשיקוע ניקוזים של מכלי נפט ולאחריו סיור ברחוב האצטדיון שבקריית חיים. בסיור במכלים נעשה שימוש במצלמה תרמית לבדיקת פליטות של אדי דלק מגגות המכלים. הממצאים העידו על דליפת אדים מגגות המכלים. ממכל 127 נצפו אדים נפלטים משסתום פריקת לחץ ומאטם הגג הצף. ממכל 130 נצפו אדים נפלטים משני רכיבים שעל גג המיכל ומשטח הגג עצמו (ריתוכים בחיבורי הפח ממנו בנוי גג המיכל). צוין כי הורגש ריח חזק.

בסיור ברחוב האצטדיון שנערך בהמשך הורגש ריח חזק שמקורו כפי שנקבע בדו"ח ממיכל 130 שבחוות המכלים.

מצ"ב דו"ח סיור מתאריך 09.07.2020.

18. בתאריכים 28.07.2020 ו- 30.07.2020 נערך ע"י גורמי פיקוח מהמשרד ומאגוד הערים סיור אל חוות המכלים, במהלכו נעשו בדיקות דליפות חומרים אורגניים לאוויר באמצעות מכשיר PID. בדו"ח נכתב כי מרבית הליקויים עליהם דווח בסיור קודם (מה- 09.07.2020) לרבות חורים בגג לא טופלו. כפי שצוין בנספח א' לסיכום הסיור הזה, במהלך הסיור הורגש ריח חזק של דלקים וסולפידים על גג מיכל 130, צוין שהגג חלוד במספר רב של מקומות, נמדדו פליטות של תרכובות אורגניות נדיפות מאזורים שונים בגג המיכל בריכוזים של אלפי חל"מ. בדו"חות בדיקה חודשית של חברה שנמסרו לנציגי המשרד בעת הסיור צוין על ליקוי בגג המכל 130 אך לא טופלו עד כה.

מצ"ב דו"ח סיור/דו"ח ליקויים - טרמינל קריית חיים מתאריכים 28.07.2020 ו- 30.07.2020.

19. סיורים חוזרים שנערכו בתאריכים 04.08.2020 ו- 11.08.2020 גילו פליטות של תרכובות אורגניות נדיפות ממכלים 73, 94, 95, 136 ו- 127 לרבות פליטות משסתום הלחץ שבמיכל 127 (אותן פליטות שזוהו קודם לכן בסיור מתאריך 09.07.2020). פליטות נצפו גם בשסתומי לחץ במכלים 95 ו- 140.

מצ"ב שני דו"חות סיור מהתאריכים 04.08.2020 ו- 11.08.2020.

20. במצב הדברים המתוארים לעיל, החברה מפרה את תנאי היתר הרעלים בעניין מניעת פליטות רעלים (חומרים אורגניים נדיפים) לסביבה, לעניין הפעלת נהלי תפעול ותחזוקה להבטחת תקינות הציוד ולעניין תקינות אריזות חומ"ס (סעיפים 12, 13 (ד) ו- 14(ג)). כמו כן, החברה לא מתפעלת ולא מחזיקה את המכלים 94, 95 ו- 130 (כלי קיבול) בהתאם לתנאי תחזוקה וההפעלה שעפ"י התנאים ברישיון העסק ותקן API 653, וכן גורמת למפגע ריח חזק ובלתי סביר לתושבים המתגוררים בשכונת קריית חיים ולבאי אזור המסחר הסמוך (מתחם "הום-סנטר"). בכך עוברת החברה לכאורה על חוק החומרים המסוכנים, חוק למניעת מפגעים וחוק רישוי עסקים.

21. בטרם אחליט על נקיטה באמצעי האכיפה שעומדים לרשות משרדנו עפ"י דין על מנת להפסיק את המפגעים, בכלל זה ביטול היתר רעלים (פועל יוצא מכך הוצאת צו פינוי רעלים לפי סעיף 16 לחוק החומרים המסוכנים לחלק מהמכלים שהפעלתם יוצרת סיכון בלתי סביר), או הוצאת צווים מנהליים אחרים, ו/או צו הפסקה לפי סעיף 20(א)(2) לחוק רישוי עסקים ו/או צו לסילוק מפגע לפי סעיף 11ב לחוק למניעת מפגעים, הנכם מוזמנים לשימוע שייערך בתצורה מקוונת באמצעות תוכנת שיתוף פגישות מקוונת בווידאו (זום) **ביום שלישי ה- 25.08.2020 בשעה 10:00** על מנת לשמוע את טענותיכם בנושא. קישור להתחברות לשיבה המקוונת יישלח חצי שעה לפחות לפני מועד השימוע האמור.

22. עד מועד השימוע ולא יאוחר מ- 23.08.2020 יש להעביר למשרד את כל תעודות בדיקה לתקינות חיצונית ללא השבתה (IS) ותעודות בדיקת תקינות מלאה בהשבתה (OOS) עדכניות עבור כל המכלים הפעילים בחווה.

23. הנני להזכירכם כי העונש המרבי הקבוע לעבירה על חוק רישוי עסקים ותקנות לפיו הוא 18 חודשי מאסר או קנס של 75,300 ₪, וקנס נוסף של 1,400 ₪ לכל יום שבו נמשכת העבירה לאחר מתן התראה זו. העונש המרבי על עבירה על חוק מניעת מפגעים הוא מאסר ששה חודשים או קנס של 226,000 ₪ ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, כפל הקנס האמור. העונש המרבי הקבוע לעבירה על חוק אוויר נקי (זיהום אוויר חזק או בלתי סביר) הוא מאסר שנתיים או קנס של 678,000 ₪, ואם העבירה נעברה ע"י תאגיד קנס פי שישה מהקנס האמור. הייתה העבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס כאמור לכל יום שבו נמשכת העבירה.

בכבוד רב,

שלמה כץ
מנהל המחוז

העתקים (בדוא"ל)

מר דוד יהלומי – מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה.
מר יצחק בן דוד – סמנכ"ל בכיר לאכיפה, המשרד להגנת הסביבה.
גב' שולי נזר – סמנכ"לית בכירה לתעשיות, המשרד להגנת הסביבה.
דרי' צור גלין – ראש אגף איכות אוויר, המשרד להגנת הסביבה.
גב' רומי אבן דן – ראש אגף חומרים מסוכנים, המשרד להגנת הסביבה.
מר אבי חיים – ראש אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות, המשרד להגנת הסביבה.
עו"ד דלית דרור – היועצת המשפטית, הלשכה המשפטית, המשרד להגנת הסביבה.
דרי' עופר דרסלר – מנכ"ל איגוד ערים לאיכות הסביבה מפרץ חיפה.
צוות תעשיות/צוות פיקוח/עו"ד סלאם חלומי/עו"ד נעה גשן/ עו"ד אפי זומר נהיר – כאן.
355 אוג' 2020.

